

Særemne nr. 21

UTFLYTTING SOMMERSTID

Mange steder på landet har det vært vanlig, og er det muligens ennå, at man i den varme årstid har flyttet fra den normale boligen til et annet sted **på gården**, for eksempel bryggerhuset, ildhuset eller kjelleretasjen på våningshuset. I sammenheng med vår undersøkelse om hytter ønsker vi å vite mer om dette. Vi er denne gangen **ikke** ute etter skikker omkring "nattfrieriet" eller om ungdommens og tjenernes soving på loft etc., men om bytte til andre rom med ildsted i den varme årstid. Vi er heller **ikke** ute etter opplysninger om normal flytting til seters med dyrene.

Vi er takknemlige om du prøver å tidfeste skikkene så nøyte som mulig. Fins det foto av interesse i denne sammenheng?

Les gjennom alle spørsmålene før du begynner å skrive og husk at negative svar er også av interesse å få inn!

1. Har det vært vanlig i bygda å bytte bolig på gården sommerstid? I hvilke sosiale lag? Gjelder/gjaldt det hele familien eller kun deler av husholdet? Kunne isteden bare spesielle funksjoner bli flyttet ut, for eksempel matlagingen?
2. Var dette vanlig i din familie? I så tilfelle ber vi deg i det følgende skrive om det. Hvis ikke, ber vi deg skrive om det du kjenner til fra bygda i øvrig.
3. Når opphørte denne skikken?
4. Til hvilket husrom på gården flyttet man? Hva ble det nytt til normalt? Kunne det få navn etter denne bruken, for eksempel sommerstue, lillestue? Hvis man flyttet til fjøset (med eller uten ildsted) – hvordan ble det da ordnet?
5. Lå sommerboligen ved tunet eller på annet sted på gården? Tegn gjerne en skisse av gården og merk av! Vi er også takknemlige for en skisse av huset/rommet og dets møblering.
6. Når på året flyttet man ut/inn? Var tidspunktet knyttet til for eksempel at dyrene ble sluppet ut, at våronna begynte, at potetene ble tatt opp? Var det "feststemning" ved flyttingene?
7. Hva var grunnen til at man flyttet?
8. Pleide man å ha storvask av vinterboligen mens den sto tom?

9. Hendte det at sommergjester leide det tomme huset eller kanskje andre hus på gården? Var muligheten til inntekter den eneste eller hovedsakelige grunnen til flyttingen, eller var det heller slik at den gamle skikken viste seg å passe bra når etterspørsel kom? Fra hvilke sosiale lag kom sommergjestene? Stilte de høye krav til sengeutstyr, husholdningssaker osv.?
10. Når leide sommergjester første gang? Kom de igjen hver sommer? Forekommer det ennå? Hva syntes man om dette?
11. Hendte det før at fremmede mer tilfeldig fikk leie et rom i det tomme huset eller ellers på gården – altså nærmest en slags ”pensjonatdrift”? Laget disse maten selv?
12. Hadde gården seter, rorbu, jakthytte eller lignende? Dro hele familien tidvis dit? Hendte det at hovedboligen da ble leid ut? Kunne seteren etc. også utleies?
13. Har familien solgt noen seterstue etc. til sommergjester? Eller en tomt på setra?

Göran Rosander